

Το Βυζαντινό μέλος στη δημιουργία του Paul Constantinescu

Μανταλίνα Ανναμαρία Χοτοράν*

madalina.hotoran@emanuel.ro

Στα τέλη του 19ου και τις αρχές του 20ου αιώνα, το βυζαντινό λειτουργικό μέλος έγινε μια πηγή πλούσιας έμπνευσης για τους Ρουμάνους συνθέτες, όπως οι Dumitru Kiriac, Gheorghe Cucu και Gavriil Musicescu, που το χρησιμοποίησαν αποκλειστικά στις χορωδιακές τους δημιουργίες. Ένας από τους πιο γνωστούς συνθέτες της Ρουμανίας, Paul Constantinescu (1909 - 1963) έχει αναγνωριστεί επίσης ως ο πρώτος Ρουμάνος συνθέτης ο οποίος επέκτεινε την ψαλτική μονοφωνία πέρα από την φωνητική της παράδοση και την μετέφερε σε ορχηστρικά και συμφωνική είδη, όπως με τις «Δυο Βυζαντινές Σπουδές» του για πιάνο τρίο (1929) και το «Τριπλό Κοντσέρτο για βιολί, πιάνο και βιολοντσέλο» (1963). Στα δύο ορατόριά του για σολίστ, χορωδία και ορχήστρα -το πασχαλινό Βυζαντινό ορατόριο «Το Πάθος, ο Θάνατος και η Ανάσταση του Κυρίου μας» και το Χριστουγεννιάτικο «Η Σύλληψη και η Γέννηση του Κυρίου μας»- υιοθετώντας αυθεντικές πηγές των Petre Efesiul, Macarie Ieromonahul, Dimitrie Suceveanu, Sturcanu και Anton Pann, επιτυγχάνει μια σύνθεση μεταξύ της αυτόχθονης βυζαντινής μελωδικής κληρονομιάς με το τροπικό ύφος της, αφενός, και στο φωνητικό - συμφωνικό ύφος και την τονική αρμονία της Δυτικής μουσικής παράδοσης, από την άλλη. Η μελέτη αυτή έχει ως στόχο να προσφέρει μια γενική άποψη σχετικά με την ένταξη της βυζαντινής ψαλμωδίας στη δημιουργία του Paul Constantinescu και τους τρόπους με τους οποίους αυτή η ετερόκλητη σύντηξη επηρέασε τις επόμενες γενιές των Ρουμάνων συνθετών.

---

* Γεννήθηκε το 1975. Είναι Αναπληρώτρια Καθηγήτρια στο Πανεπιστήμιο «Emanuel» στην Οράντσα της Ρουμανίας, Τμήμα Μουσικής Παιδαγωγικής και Τέχνης, όπου διδάσκει μουσική μορφολογία, στρατηγικές μουσικής ανάλυσης και θεωρία της μουσικής. Είναι η πρόεδρος της επιτροπής για την αξιολόγηση και ανάλυση της ποιότητας της εκπαίδευσης του ίδιου ιδρύματος. Σπούδασε μουσικολογία (Πτυχίο και Μεταπτυχιακό δίπλωμα) στην Ακαδημία Μουσικής "Gh. Dima" του Cluj-Napoca, όπου το 2004 αναγορεύτηκε Διδάκτωρ με άριστα, με τη διδακτορική διατριβή «Το πάθος και ο θάνατος του Κυρίου μας Ιησού Χριστού στα έργα των συνθετών του 20ου αιώνα», υπό την επίβλεψη του καθηγητή Eduard Terényi. Έχει συμμετάσχει σε πολλά εθνικά και διεθνή συνέδρια και συμπόσια, έχει διευθύνει 3 προγράμματα έρευνας, έχει συμμετάσχει σε 3 προγράμματα στον τομέα της θρησκευτικής μουσικής, έχει δημοσιεύσει πάνω από 20 άρθρα σε έγκριτα περιοδικά της Ρουμανίας και δύο μουσικολογικά βιβλία: «Το Πάθος και ο Θάνατος του Κυρίου μας Ιησού Χριστού στα έργα των συνθετών του 20ου αιώνα. Τα Πάθη ως μουσικό είδος» και «Η έννοια των παραλλαγών στα έργα για όργανο του Ede Terényi» (έκδοση Risoprint, Cluj-Napoca 2008). Από το 2013, διοργανώνει το Διεθνές Φεστιβάλ Ars Sacra στο Πανεπιστήμιο Emanuel της Οράντσα.